

ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ - ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ (ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ/ΤΟΠΙΚΕΣ) ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ:

ΠΑΤΡΑ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2019

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 1.3: «Έρευνες καταγραφής εμπορικής δραστηριότητας και επαγγελματικών στεγών σε εμπορικούς πόλους»

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ:

«Ανάπτυξη και λειτουργία μηχανισμού του INEMY/ΕΣΕΕ για την αποτελεσματική παρακολούθηση και εφαρμογή των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και προστασίας», και Πακέτου Εργασίας 1: Μηχανισμός στήριξης του INEMY για τη διαμόρφωση προτάσεων πολιτικών για την επιχειρηματικότητα και την απασχόληση

κωδικός ΟΠΣ (MIS) 5000966

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η προβληματική της έρευνας

Η προβληματική της παρούσας έρευνας είναι η μελέτη της αντανάκλασης των σημερινών κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών και των ραγδαίων αλλαγών που έχουν συντελεστεί σε αυτές τα τελευταία χρόνια, στη χωρική και λειτουργική διάρθρωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας αλλά και στη βιωσιμότητα αυτής μέσα σε ένα εξαιρετικά ασταθές οικονομικό περιβάλλον. Για το λόγο αυτό, απογράφεται το σύνολο της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε προσεκτικά επιλεγμένες-αντιπροσωπευτικές περιοχές της χώρας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη χωρική διάσταση των κλειστών καταστημάτων καθώς και στην ανάδειξη χωρικών συγκεντρώσεων ομοειδών επιχειρήσεων που δημιουργούν επιμέρους εμπορικές πιάτσες γεγονός που πιθανόν να τις κάνει λιγότερο ευάλωτες σε συνθήκες κρίσης.

Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι οι αλλαγές που συντελούνται στη οικονομία τα τελευταία χρόνια επηρεάζουν σημαντικά τη χωροταξία των επιχειρήσεων, είναι επίσης διαπιστωμένο ότι οι χωροταξικές ανακατατάξεις των επιχειρήσεων επενεργούν και εκείνες με τη σειρά τους στις καταναλωτικές συμπεριφορές. Οι μετεγκαταστάσεις των επιχειρήσεων, η δημιουργία νέων εμπορικών ζωνών, τα νέα εμπορικά πάρκα αποτελούν λίγα μόνο παραδείγματα σύγχρονων ανακατατάξεων με σημαντική επίδραση στα καταναλωτικά πρότυπα.

Επιπλέον η χωρική διάσταση μας δίνει το πλεονέκτημα συσχετισμού των ευρημάτων της παρούσας έρευνας με άλλα στοιχεία που έχουν αυστηρά χωρική διάσταση (πχ ζώνες αντικειμενικών αξιών και συντελεστές εμπορικότητας, προσβασιμότητα-προσπελασμότητα κλπ).

Σήμερα, είναι γνωστό ότι η κατανάλωση δεν εστιάζεται μόνο στο εμπόρευμα αυτό καθαυτό αλλά έχει επεκταθεί και στην κατανάλωση τόπων αλλά και συμβολισμών σχετικών ή άσχετων με το προς πώληση προϊόν. Με άλλα λόγια, η αγορά αγαθών/εμπορευμάτων ενδέχεται να περιλαμβάνει και την κατανάλωση των τόπων εμπορίου αυτών καθαυτών. Οι τόποι αυτοί αποτελούν ταυτόχρονα το φυσικό πεδίο της ανταλλαγής εμπορευμάτων αλλά και συμβολικές/μεταφορικές περιοχές. Αναδεικνύεται λοιπόν έτσι μία νέα γεωγραφική διάσταση του εμπορίου, στο πλαίσιο της οποίας, όταν γίνεται λόγος για το «**εμπορικό κέντρο**» ενός γεωγραφικά καθορισμένου χώρου, δεν αναφερόμαστε μόνο σε έναν τόπο πώλησης και αγοράς εμπορικών προϊόντων, αλλά σε έναν πολυλειτουργικό και ετερογενές πεδίο δραστηριοτήτων.

Επιχειρώντας τη διατύπωση ενός λειτουργικού ορισμού του «εμπορικού κέντρου», αυτό θα μπορούσε να περιγραφεί ως μια σαφώς ορισμένη περιοχή η οποία χαρακτηρίζεται από τα εξής:

- Εύκολη πρόσβαση με μέσα μαζικής μεταφοράς
- Πολύ έντονη συγκέντρωση επιχειρήσεων λιανικού εμπορίου
- Έντονη συγκέντρωση επιχειρήσεων εστίασης
- Σημαντική συγκέντρωση άλλων επιχειρήσεων υποστηρικτικών του εμπορικού κέντρου.

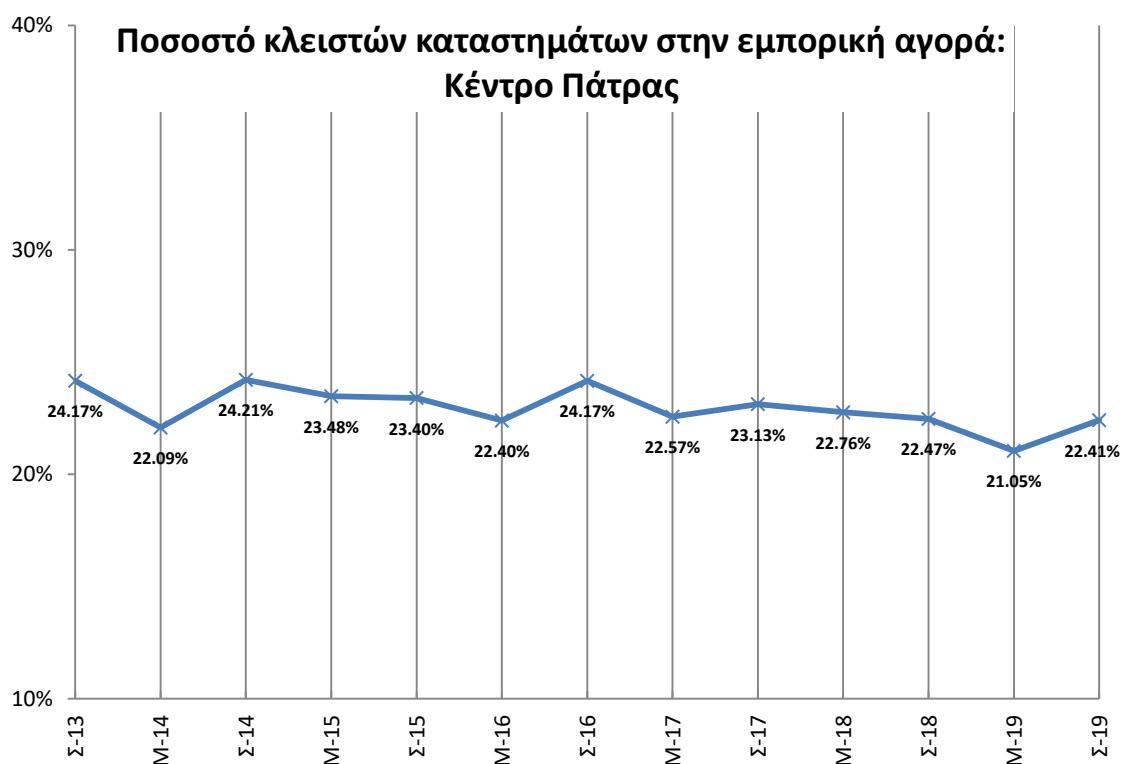
**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Η αγορά της Πάτρας εμφανίζει σημαντική αύξηση ως προς το ποσοστό των κλειστών καταστημάτων που απογράφηκαν Σεπτέμβριο του 2019. Η μείωση αυτή, που είναι της τάξης του 1,36%, φαίνεται να έχει χαρακτηριστικά εποχικότητας που συνδέονται με το Καρναβάλι που διοργανώνεται την πόλη. Ωστόσο, μία τέτοια υπόθεση θα πρέπει να διερευνηθεί και στις μελλοντικές καταγραφές.

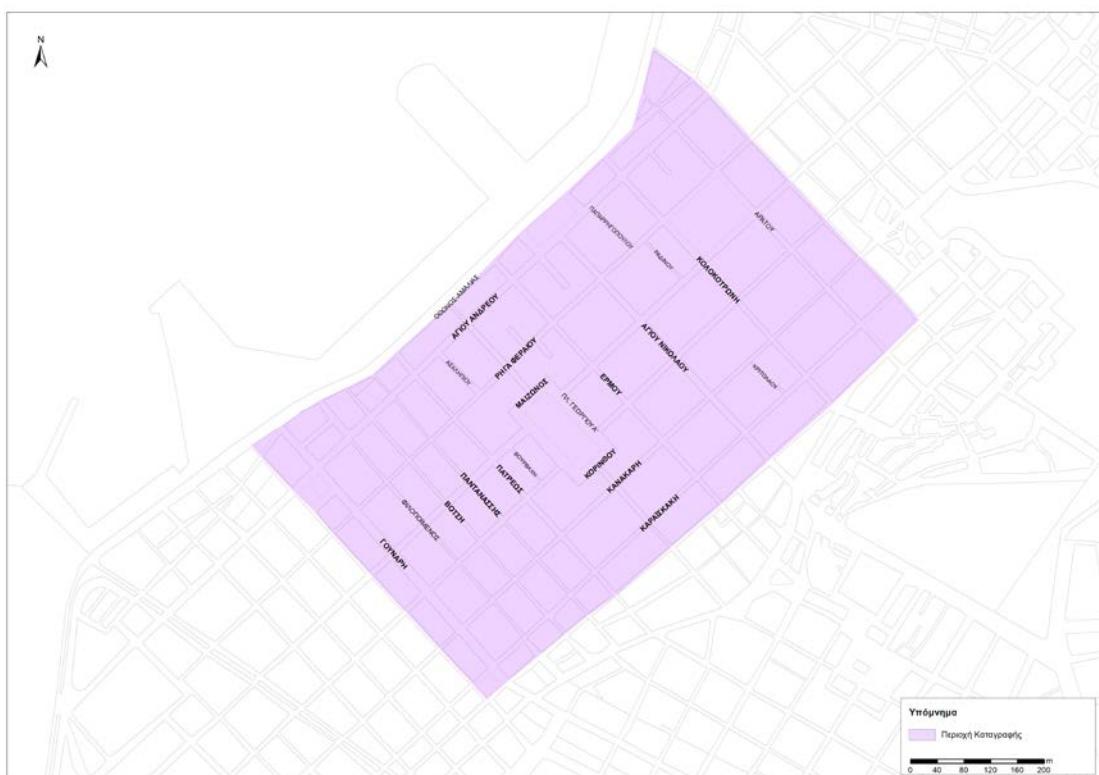

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Η συνολική απογραφή και χαρτογράφηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εμπορικού κέντρου της Πάτρας πραγματοποιείται σήμερα για δέκατη τρίτη φόρα (από τον Σεπτέμβριο 2013 σε εξαμηνιαία βάση) μέσω της επιτόπιας παρατήρησης, δίνοντας πλέον τη δυνατότητα για συστηματική και συγκριτική παρακολούθηση των αλλαγών που συντελούνται στο εμπορικό κέντρο.

Ειδικότερα για την Πάτρα, με βάση τις ποικίλες διαστάσεις που συνθέτουν την έννοια του εμπορικού κέντρου έχει οριστεί το απογραφικό πεδίο που παρουσιάζεται με μωβ χρώμα στον ακόλουθο χάρτη (1).

Χάρτης 1: Εμπορική αγορά Κέντρο Πάτρας: Οριοθέτηση περιοχής απογραφής

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

A. Χωρικές συγκεντρώσεις των επιχειρήσεων του εμπορικού κέντρου της Πάτρας: Ανάλυση ανά επιχειρηματικό κλάδο

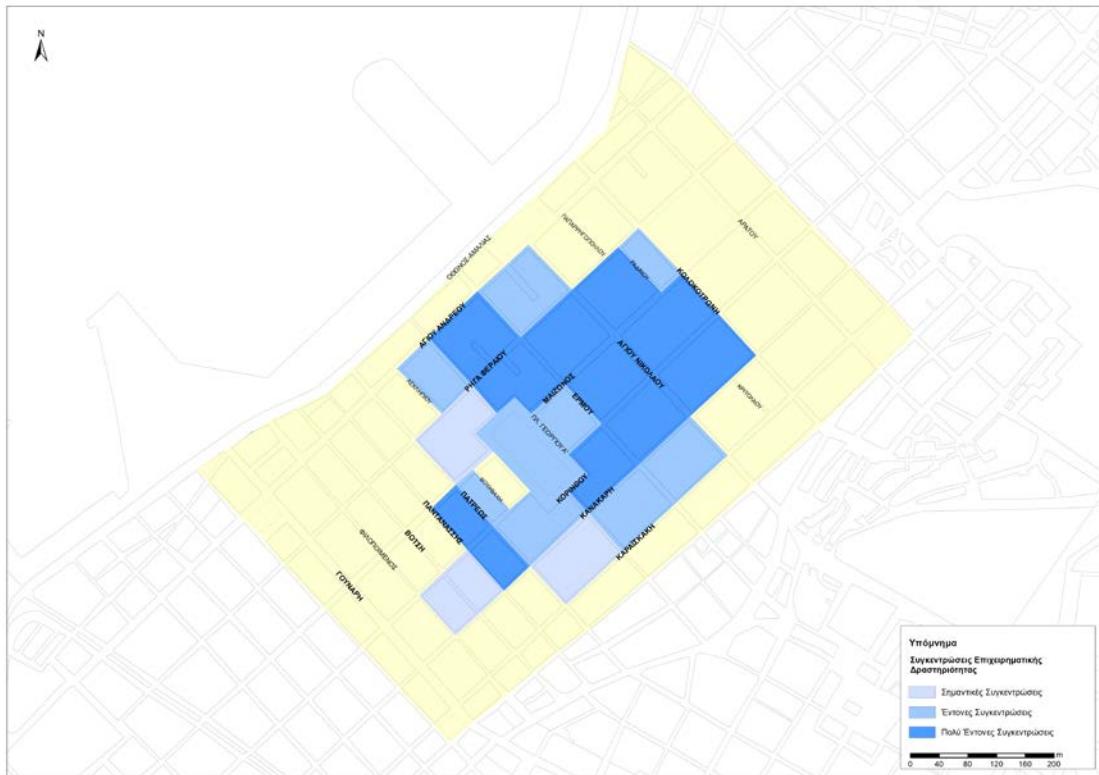
Είναι σαφές ότι η αναλογία των διαφορετικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε ένα παραδοσιακό εμπορικό κέντρο ποικίλει, διαμορφώνοντας την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του εκάστοτε εμπορικού κέντρου. Σε κάθε περίπτωση όμως, ο κοινός τόπος είναι η αριθμητική υπεροχή των εμπορικών επιχειρήσεων.

Στο χάρτη {2} φαίνεται η συγκέντρωση του συνόλου της επιχειρηματικής δραστηριότητας στο κέντρο της πόλης όπως αυτή προκύπτει από τη χαρτογράφηση της πυκνότητας της επαγγελματικής στέγης. Στα οικοδομικά τετράγωνα που στο χάρτη απεικονίζονται με έντονο χρώμα, παρατηρείται μεγαλύτερο πλήθος επαγγελματικών στεγών σε σύγκριση με τα υπόλοιπα του απογραφικού πεδίου.

Για την ανάδειξη των κλαδικών συγκεντρώσεων επιλέχθηκε ο δείκτης **Getis-Ord Gi*** που στη διεθνή βιβλιογραφία συναντάται και ως **hot spot analysis**. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται σε επίπεδο οικοδομικού τετραγώνου και μετράει τη συγκέντρωση ομοειδών επιχειρήσεων στο οικοδομικό τετράγωνο συνυπολογίζοντας όμως και τις συγκεντρώσεις που παρατηρούνται στα γειτονικά οικοδομικά τετράγωνα, πράγμα που αποδίδει με καλύτερη ευκρίνεια την έννοια της πιάτσας (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δείκτη βλ. στο παράρτημα II).

Όπως αποτυπώνεται στο χάρτη (2), οι πολύ έντονες συγκεντρώσεις επαγγελματικής στέγης παρουσιάζονται κυρίως στα οικοδομικά τετράγωνα που περικλείονται μεταξύ των οδών Ρήγα Φεραίου, Κολοκοτρώνη, Κανακάρη και Γεροκωστοπούλου. Ωστόσο, σημαντικές συγκεντρώσεις επαγγελματικών στεγών εντοπίζονται σε όλη την περιοχή που εκτείνεται περιμετρικά της Πλατείας Γεωργίου και οριοθετείται από τις οδούς: Καραϊσκάκη, Κολοκοτρώνη, Αγίου Ανδρέου και Παντανάσσης.

Χάρτης 2: Εμπορική αγορά κέντρο Πάτρας - Χωρικές συγκεντρώσεις επαγγελματικής στέγης

Πέρα από τη γενική χωροθέτηση της επαγγελματικής στέγης μπορούμε να διακρίνουμε επιμέρους εμπορικές πιάτσες. Για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας επιλέχθηκε (βάσει του πλήθους που φαίνεται να εμφανίζουν) να απεικονιστούν οι συγκεντρώσεις των παρακάτω επιμέρους κλάδων:

- **ΕΝΔΥΣΗ -ΥΠΟΔΗΣΗ:** 47.71 Λιανικό εμπόριο ενδυμάτων σε εξειδικευμένα καταστήματα & 47.72 Λιανικό εμπόριο υποδημάτων και δερμάτινων ειδών σε εξειδικευμένα καταστήματα
- **ΤΡΟΦΙΜΑ:** 47.21-47.25 & 47.29 Όλοι οι κλάδοι που αφορούν το εμπόριο τροφίμων
- **ΕΣΤΙΑΣΗ:** 56.10-56.30 Όλοι οι κλάδοι που αφορούν την εστίαση

➤ ΚΟΣΜΗΜΑΤΟΠΩΛΕΙΑ: 47.77 Λιανικό εμπόριο ρολογιών και κοσμημάτων σε εξειδικευμένα καταστήματα

Αρχικά, εξετάζονται τα ποσοτικά δεδομένα των κλαδικών συγκεντρώσεων για την εμπορική αγορά της Πάτρας με στόχο την αποτύπωση του σχετικού μεγέθους των επιμέρους οικονομικών δραστηριοτήτων της εμπορικής αγοράς.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι αναλογίες των κλάδων επί του συνόλου των καταγεγραμμένων επιχειρήσεων για το 2019 κατά το μήνα Σεπτέμβριο.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ: ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΤΡΑΣ	
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΛΑΔΟΥ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Σ-19
Super Market, παντοπωλεία	0,94
Τρόφιμα/ποτά	7,22
Ένδυση	22,37
Υποδήματα / δερμάτινα είδη	4,00
Οικιακός εξοπλισμός	2,43
Λευκά είδη / χαλιά	2,51
Κιγκαλερία	1,49
Ηλεκτρικές συσκευές	1,49
Βιβλιοπωλεία / χαρτοπωλεία	1,73
Παιχνίδια / αθλητικός εξοπλισμός	2,12
Η/Υ τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός	1,73
Κοσμήματα / ρολόγια	4,87
Φαρμακευτικά / καλλυντικά	5,65
Λοιπές δραστηριότητες λιανικού εμπορίου	9,58
ΣΥΝΟΛΟ ΛΙΑΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	68,13
Εστίαση	14,68
Άλλοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας	17,19

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

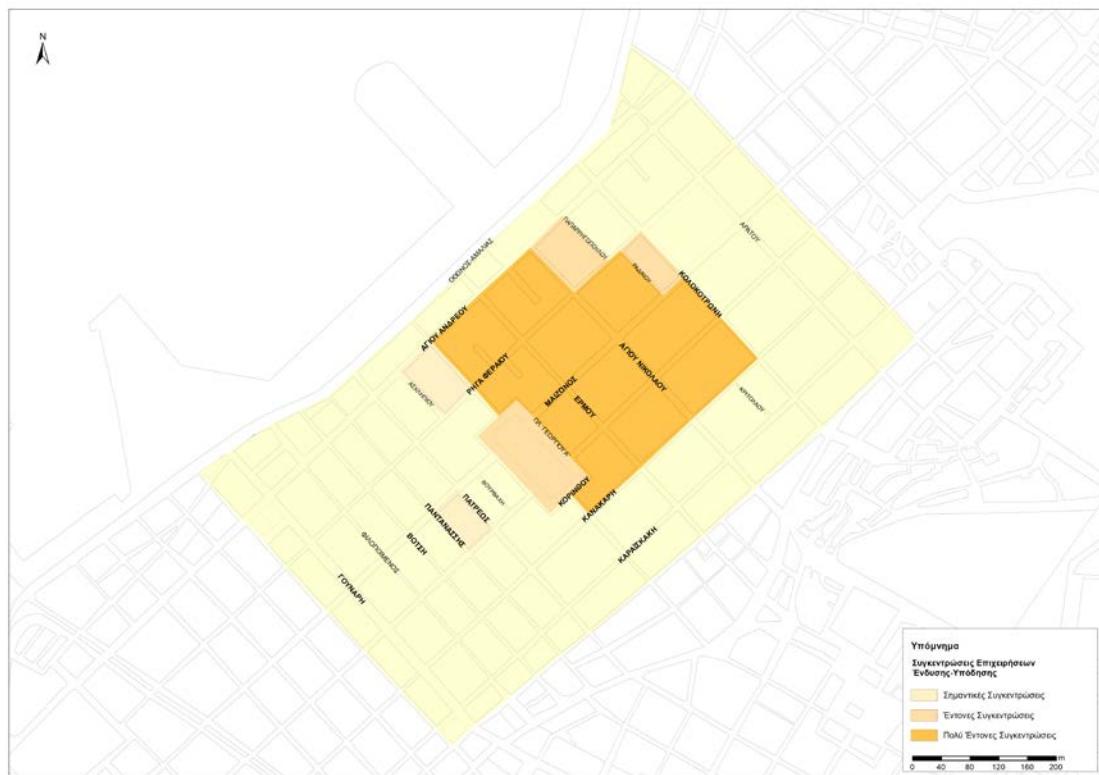
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με βάση την κατανομή της ενεργού επιχειρηματικότητας φαίνεται ότι το μεγαλύτερο μερίδιο καταλαμβάνει ο κλάδος της ένδυσης που περιλαμβάνει το 22,37% ενώ μαζί με την «υπόδηση» καταλαμβάνουν το 26,37% της ενεργού επιχειρηματικότητας στο κέντρο της Πάτρας. Ακολουθεί δεύτερη σε σχετικό μέγεθος η εστίαση, με 14,68%. Ο κλάδος της εμπορίας τροφίμων επίσης, εμφανίζει έντονη παρουσία στο εμπορικό κέντρο της Πάτρας, συγκεντρώνοντας το 7,22% των επιχειρήσεων του πεδίου. Το λιανικό εμπόριο στο σύνολο του σημειώνει σημαντική παρουσία στο σύνολο της ενεργού επιχειρηματικότητας της πόλης καθώς περίπου οι 7 στις 10 επιχειρήσεις του κέντρου της Πάτρας δραστηριοποιούνται στον κλάδο του λιανικού εμπορίου.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η χαρτογράφηση των μεγαλύτερων κλάδων για το εμπορικό κέντρο της Πάτρας.

Χάρτης 3: Εμπορική αγορά Κέντρο Πάτρας- Χωρικές συγκεντρώσεις λιανικού εμπορίου ΕΝΔΥΣΗΣ -ΥΠΟΔΗΣΗΣ

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

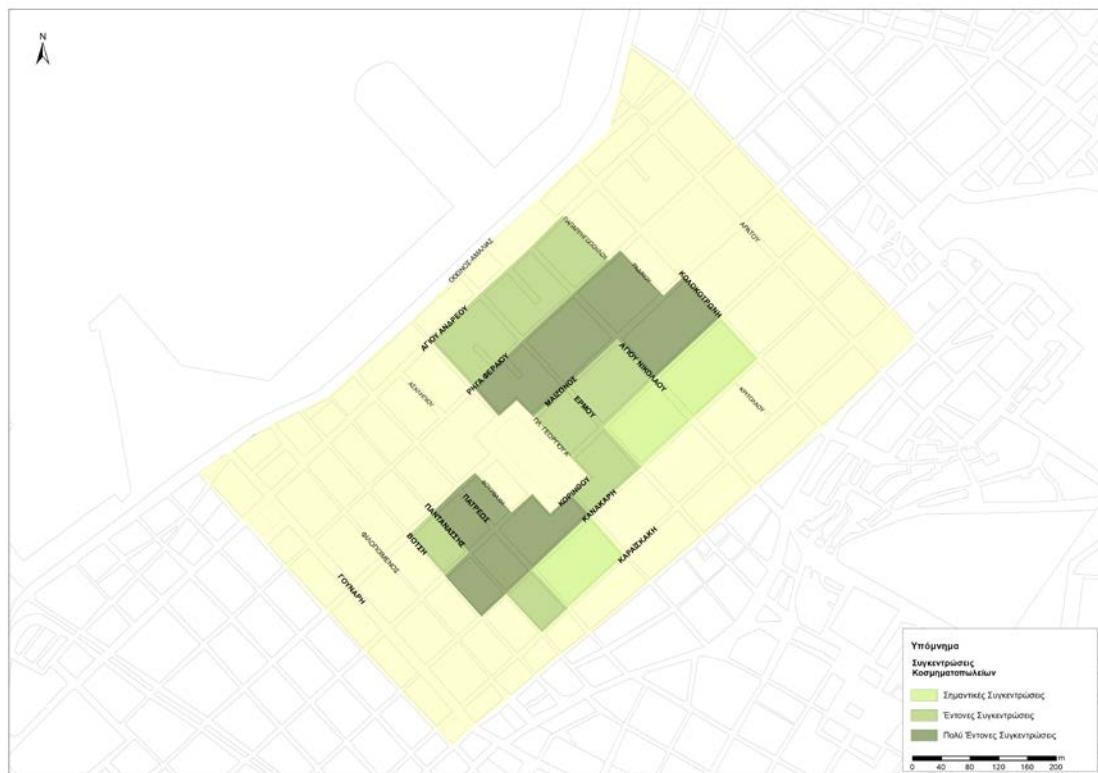
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο χάρτης συγκέντρωσης των επιχειρήσεων ένδυσης-υπόδησης υποδεικνύει ότι οι πολύ έντονες συγκεντρώσεις του κλάδου σχηματίζουν μια ενιαία πιάτσα που καλύπτει το τμήμα του πεδίου ανατολικά της Πλατείας Γεωργίου, ταυτίζεται δηλαδή σε μεγάλο μέρος με το κομμάτι που ήδη περιγράφηκε ως η περιοχή με την υψηλότερη συγκέντρωση επαγγελματικών στεγών.

Σε επίπεδο δρόμου, σχεδόν το ήμισυ των επιχειρήσεων του κλάδου (43,15%) στεγάζονται επί των 3 κεντρικών παράλληλων εμπορικών οδών Μαιζώνος, Ρήγα Φεραίου, Κορίνθου (αθροιστικά 145 από τις 336 ενεργές επιχειρήσεις του κλάδου). Σημαντικό πλήθος επιχειρήσεων ένδυσης-υπόδησης διαπιστώνεται επίσης επί των οδών Ερμού, Αγίου Νικολάου και Κανακάρη. Αξιοσημείωτο δε, είναι το γεγονός ότι οι μισές ενεργές επιχειρήσεις που καταγράφηκαν επί των οδών Αγίου Νικολάου και Ερμού είναι επιχειρήσεις εμπορίας ένδυσης και υπόδησης.

Χάρτης 4 : Εμπορική αγορά Κέντρο Πάτρας - Χωρικές συγκεντρώσεις ΚΟΣΜΗΜΑΤΟΠΩΛΕΙΩΝ

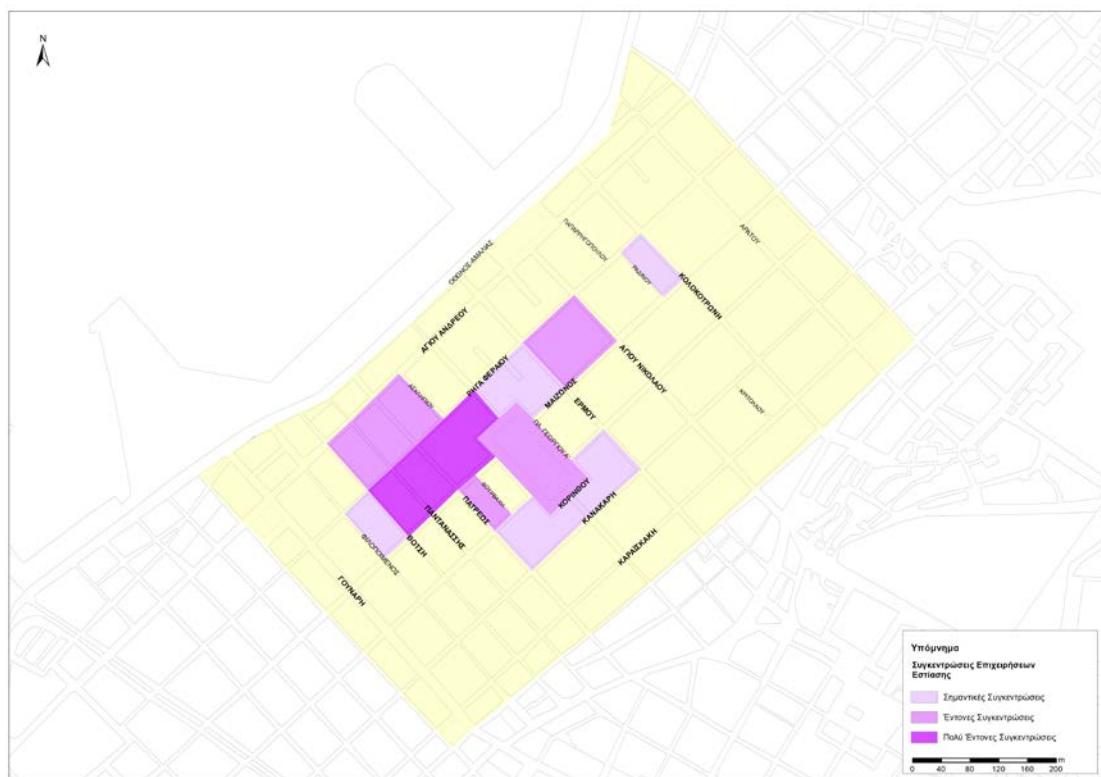

Οι επιχειρήσεις του λιανικού εμπορίου κοσμημάτων και ρολογιών παρουσιάζουν πολύ σημαντικές συγκεντρώσεις κυρίως σε δύο διακριτές περιοχές του εμπορικού κέντρου της Πάτρας.

Η μια περιοχή βρίσκεται ανατολικά της Πλατείας Γεωργίου και περιλαμβάνει τα οικοδομικά τετράγωνα εκατέρωθεν της Αγίου Νικολάου, ενώ εντονότερες πυκνότητες διαπιστώνονται στην διασταύρωση των οδών Αγίου Νικολάου και Μαιζώνος.

Η δεύτερη περιοχή βρίσκεται νοτιότερα, στο τμήμα μεταξύ των οδών Καραϊσκάκη και Μαιζώνος, με άξονα την οδό Πατρέως.

Χάρτης 5 : Εμπορική αγορά Κέντρο Πάτρας- Χωρικές συγκεντρώσεις επιχειρήσεων ΕΣΤΙΑΣΗΣ

Ο παραπάνω χάρτης απεικονίζει τις συγκεντρώσεις των επιχειρήσεων του κλάδου της εστίασης, που αποτελεί το δεύτερο σημαντικότερο κλάδο στην εμπορική αγορά τη Πάτρας (14,68%). Είναι εμφανές από την εικόνα του χάρτη (5) ότι παρουσιάζονται πολύ έντονες συγκεντρώσεις επιχειρήσεων

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

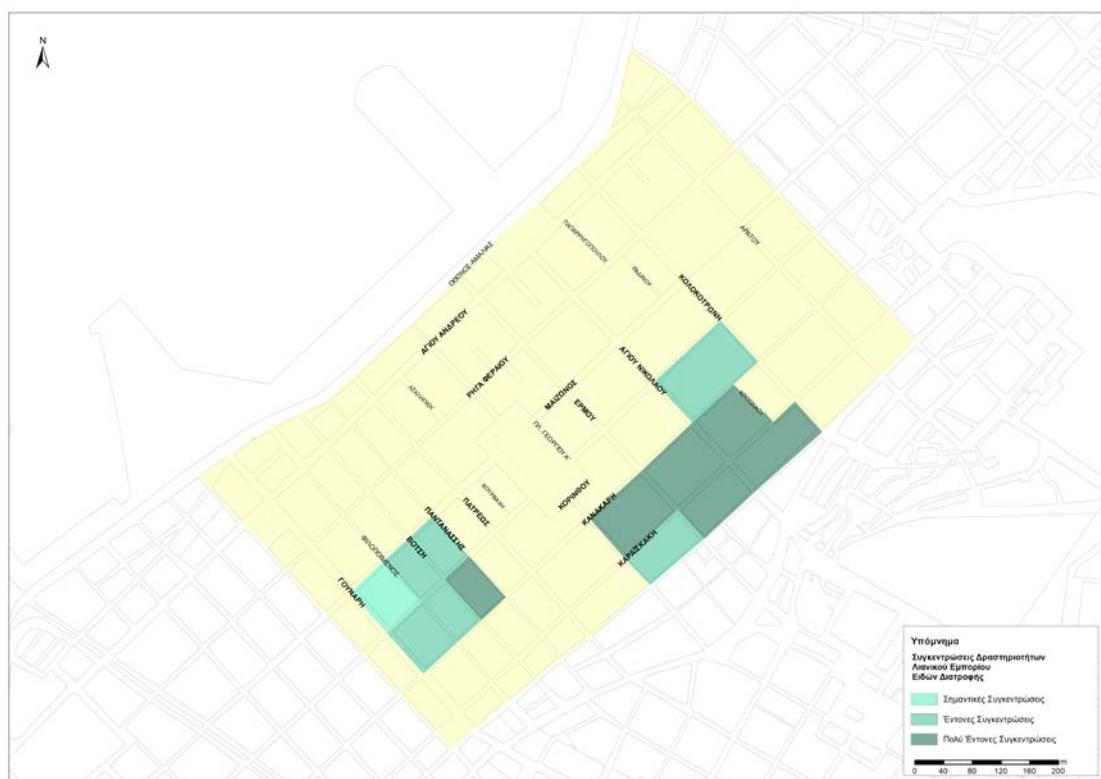
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

εστίασης σε αρκετά μεγάλο μέρος του απογραφικού πεδίου. Όπως και στον κλάδο της ένδυσης-υπόδησης, και στην εστίαση οι πολύ έντονες συγκεντρώσεις του κλάδου σχηματίζουν την εικόνα μιας ενιαίας πιάτσας, με κύριο άξονα τη Ρήγα Φεραίου και με ιδιαίτερη ένταση στο τμήμα της μεταξύ Παντανάσσης και Αγίου Νικολάου.

Αναλυτικότερα, με βάση τα ποσοτικά δεδομένα η πεζοδρομημένη Ρήγα Φεραίου συγκεντρώνει το μεγαλύτερο πλήθος επιχειρήσεων εστίασης στο εμπορικό κέντρο της Πάτρας. Ακολουθούν σε πλήθος επιχειρήσεων του κλάδου η οδός Παντανάσσης που έχει αναδειχθεί σε σημαντική πιάτσα επιχειρήσεων εστίασης και η Μαιζώνος. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι σε επίπεδο εμπορικού δρόμου, η μία στις τρεις επιχειρήσεις της οδού Παντανάσσης είναι επιχειρήσεις σχετικές με τον κλάδο της εστίασης.

Χάρτης 6 : Εμπορική αγορά Κέντρο Πάτρας - Χωρικές συγκεντρώσεις επιχειρήσεων ΤΡΟΦΙΜΩΝ -ΠΟΤΩΝ

Η χωρική κατανομή των επιχειρήσεων εμπορίας τροφίμων παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Όπως αποτυπώνεται στον χάρτη (6) ο κλάδος των

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

τροφίμων χαρακτηρίζεται σε μεγάλο βαθμό, από το φαινόμενο της εμπορικής «πιάτσας», της έντονης δηλαδή χωρικής γειτνίασης ομοειδών επιχειρήσεων.

Από την εικόνα του χάρτη προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις εμπορίας τροφίμων σχηματίζουν μια διακριτή ενιαία πιάτσα που εκτείνεται νοτιοανατολικά της κεντρικής πλατείας της πόλης, και ειδικότερα στο τμήμα μεταξύ των οδών Κολοκοτρώνη και Γεροκωστοπούλου. Επιπλέον, αναδεικνύεται και μία δευτερεύουσα πιάτσα μεταξύ των οδών Παντανάσσης και Γούναρη, από το ύψος της Μαιζώνος μέχρι την Κανακάρη. Σε επίπεδο δρόμων, οι επιχειρήσεις του κλάδου παρουσιάζουν σημαντικές συγκεντρώσεις επί των οδών Κανακάρη και Καραϊσκάκη, που μαζί στεγάζουν το 30,43% των επιχειρήσεων του κλάδου.

B. Η καταγραφή των λουκέτων

Στο πλαίσιο της απογραφής του εμπορικού κέντρου, καταμετρήθηκαν συνολικά όλες οι κλειστές επιχειρήσεις στον οριζόμενο ερευνητικά χώρο του εμπορικού κέντρου της Πάτρας.

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της καταγραφής χωρίζεται σε δύο βασικά μέρη ακολουθώντας την παρακάτω δομή:

- Παρουσίαση των συγκεντρωτικών δεδομένων των κλειστών επιχειρήσεων του εμπορικού κέντρου στο πλαίσιο της απογραφής
- Παρουσίαση αποτελεσμάτων της απογραφής των κλειστών επιχειρήσεων σε βασικούς εμπορικούς δρόμους του απογραφικού πεδίου με ρεκόρ κλειστών επιχειρήσεων και πλήθος >50.

B.1. Συγκεντρωτικά δεδομένα των κλειστών επιχειρήσεων του εμπορικού κέντρου:

Στο πλαίσιο της απογραφής του εμπορικού κέντρου, καταμετρήθηκαν συνολικά όλες οι κλειστές επιχειρήσεις στον οριζόμενο ερευνητικό χώρο. Στο χάρτη (7) που ακολουθεί, τα κόκκινα στίγματα αναπαριστούν τα κλειστά καταστήματα που καταγράφηκαν στο πεδίο απογραφής τη δεδομένη χρονική στιγμή.

Χάρτης 7 : Εμπορική αγορά Πάτρας- Κλειστές επιχειρήσεις

Σε απόλυτους αριθμούς, από την απογραφή του εμπορικού κέντρου προκύπτει ότι σε σύνολο **1.642** επιχειρήσεων /επαγγελματικών στεγών, οι **368** είναι κλειστές. Η αναλογία των «λουκέτων» ως προς το σύνολο της επιχειρηματικής δραστηριότητας διαμορφώνεται με βάση την τωρινή απογραφή στο **22,41%**.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΛΕΙΣΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ			
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ	ΚΛΕΙΣΤΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2019	1.642	368	22,41%
ΜΑΡΤΙΟΣ 2019	1.644	346	21,05%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2018	1.642	369	22,47%
ΜΑΡΤΙΟΣ 2018	1643	374	22,76%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2017	1.643	380	23,13%
ΜΑΡΤΙΟΣ 2017	1.644	371	22,57%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2016	1.647	398	24,17%
ΜΑΡΤΙΟΣ 2016	1.652	370	22,4%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2015	1.628	381	23,4%
ΜΑΡΤΙΟΣ 2015	1.614	379	23,5%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2014	1.586	384	24,2%
ΜΑΡΤΙΟΣ 2014	1.458	322	22,1%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2013	1.506	364	24,2%

Παρατηρώντας τα στοιχεία του συνόλου των καταγραφών διαπιστώνεται ότι το ποσοστό των κλειστών στο κέντρο της Πάτρας παρουσιάζει πιθανές τάσεις εποχικότητας καθώς οι αυξομειώσεις που καταγράφει πιθανώς να οφείλονται στο Καρναβάλι που διοργανώνεται στην πόλη.

Η χαρτογράφηση των κλειστών επιχειρήσεων του εμπορικού κέντρου αναδεικνύει ότι το φαινόμενο των «λουκέτων» υπακούει και αυτό, όπως και η εμπορική δραστηριότητα, σε χωρικά πρότυπα.

Περισσότερο ενδεικτικός ως προς τη χωρική κατανομή των «λουκέτων» είναι ο χάρτης {8} που αποτυπώνει την σχετική πυκνότητα των

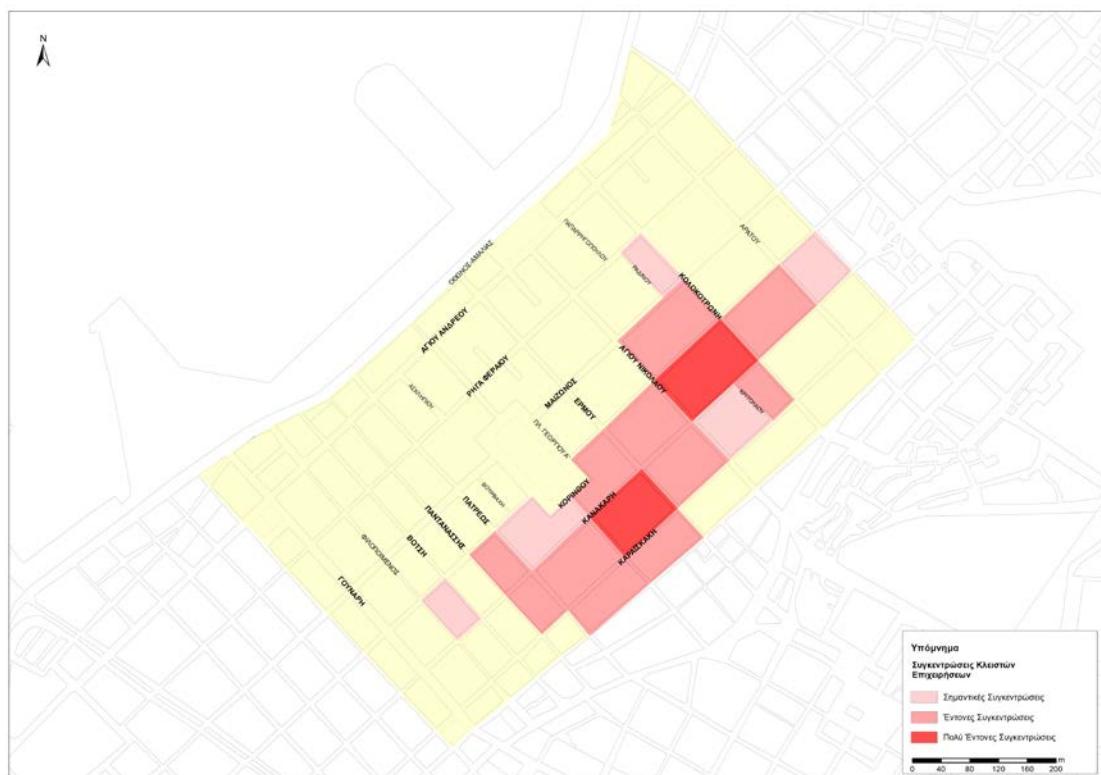
**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

συγκεντρώσεων των κλειστών καταστημάτων ανά οικοδομικό τετράγωνο με αντίστοιχης έντασης χρωματική απόχρωση.

Χάρτης 8: Εμπορική αγορά Πάτρας- χωρικές συγκεντρώσεις κλειστών επιχειρήσεων

Στον παραπάνω χάρτη φαίνεται ότι οι κενές επαγγελματικές στέγες εμφανίζουν εντονότερες συγκεντρώσεις κυρίως στο τμήμα του εμπορικού κέντρου που βρίσκεται νότια της Πλατείας Γεωργίου και πιο συγκεκριμένα στα οικοδομικά τετράγωνα με μια τουλάχιστον πλευρά στις οδούς Κανακάρη και Καραϊσκάκη.

Ωστόσο, όπως θα γίνει σαφές παρακάτω, τα μεγαλύτερα ποσοστά κλειστών σημειώνονται στις καθέτους των κεντρικών παράλληλων (μεταξύ τους) εμπορικών δρόμων, και κυρίως στις παρυφές του εμπορικού κέντρου.

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

B.2 «Κεντρικοί εμπορικοί δρόμοι με ρεκόρ κλειστών επιχειρήσεων»

Για την εμπορική αγορά της Πάτρας παρουσιάζονται διαχρονικά από την πρώτη καταγραφή μέχρι σήμερα στον παρακάτω πίνακα οι υψηλότερες αναλογίες κλειστών επιχειρήσεων σε εμπορικούς δρόμους με πλήθος επιχειρήσεων μεγαλύτερο του 50.

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΛΕΙΣΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ* ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΤΡΑΣ													
	Σ-13	Μ-14	Σ-14	Μ-15	Σ-15	Μ-16	Σ-16	Μ-17	Σ-17	Μ-18	Σ-18	Μ-19	Σ-19
Αγίου Ανδρέου	39,7	38,8	40,2	34,8	36,0	34,0	35,8	26,3	29,5	25,3	27,4	24,2	26,3
Αγίου Νικολάου	32,2	22,5	20,7	17,2	16,8	16,0	15,8	18,9	16,8	15,8	14,7	16,8	17,9
Αράτου	45,1	43,8	46,2	42,6	40,0	42,6	43,6	36,4	41,8	41,8	41,8	41,8	48,1
Βότση Δημητρίου	35,6	43,3	48,4	42,2	37,5	33,9	35,6	33,3	33,3	33,3	36,7	36,7	33,3
Ερμού	20,7	16,5	17,2	15,1	11,8	11,8	14,0	13,0	16,3	14,1	12,0	8,7	12,1
Κανακάρη	22,8	21,1	19,6	19,4	21,3	20,9	25,3	21,5	21,5	22,8	24,7	24,7	24,7
Καραϊσκάκη Γεώργιου	37,9	43,3	37,5	37,5	41,2	42,3	47,5	46,0	48,2	44,6	44,2	43,5	43,5
Κολοκοτρώνη	20,6	20,3	27,7	25,8	25,4	28,6	29,0	32,4	33,8	33,8	32,4	29,4	27,9
Λεωφόρος Γούναρη Δημητρίου	22,2	24,4	25,0	20,3	23,4	23,5	21,4	24,3	20,0	22,9	21,1	21,1	18,3
Λεωφόρος Κορίνθου	15,7	11,6	15,8	13,4	12,6	11,6	15,6	13,3	17,9	19,1	16,2	15,0	18,5
Μαιζώνος	10,9	11,3	9,5	11,8	11,7	8,5	7,6	5,3	6,1	5,3	4,6	3,8	5,3
Παντανάσσης	18,0	10,2	9,2	12,5	15,4	11,4	17,4	18,8	11,6	15,9	21,7	14,5	14,5
Πατρέως	20,5	17,6	29,1	29,1	26,3	26,6	24,7	24,7	26,0	23,4	24,7	20,5	21,8
Φεραίου Ρήγα	8,4	7,1	8,0	9,9	9,6	5,3	7,3	5,4	3,4	5,4	5,4	5,4	6,2
Φιλοποίμενος	41,2	42,0	47,2	50,0	46,3	34,5	25,5	23,6	25,9	24,1	22,2	18,5	22,2

*Δρόμοι με πλήθος επιχειρήσεων >50

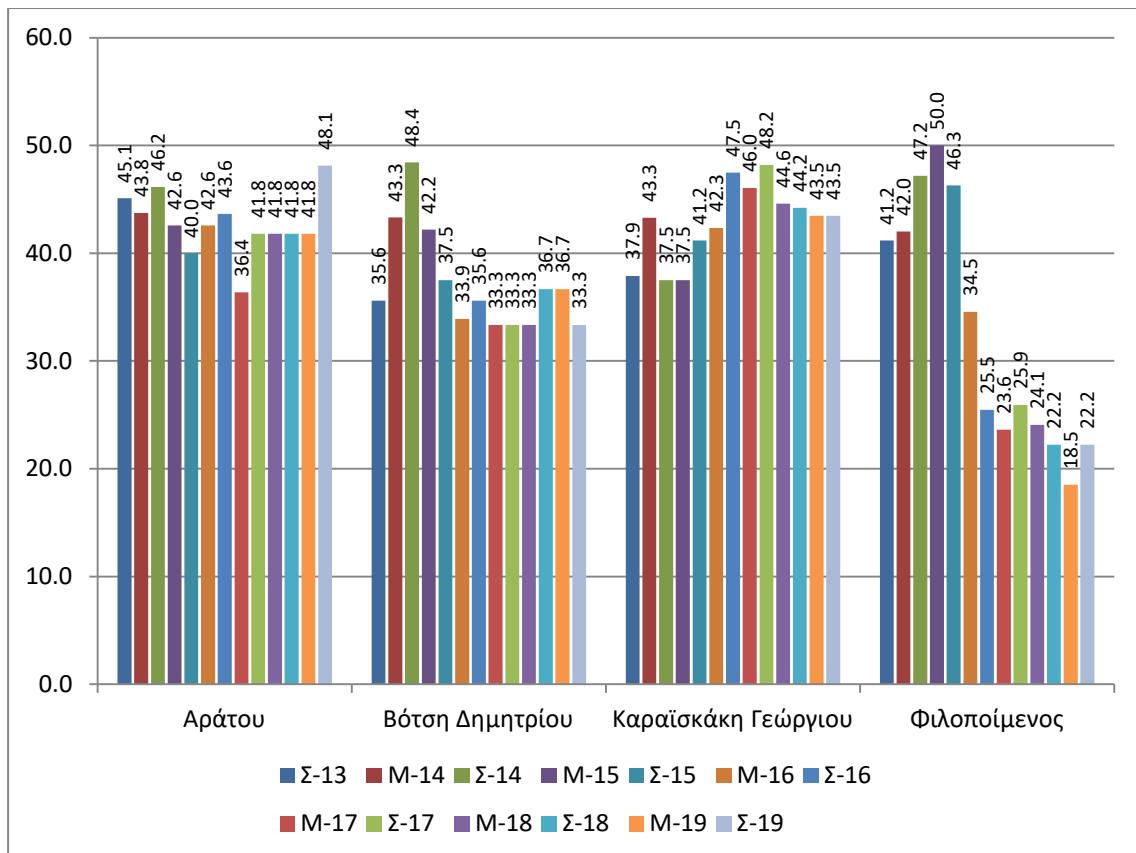
Ενδιαφέρον έχει ωστόσο και η διαχρονική εξέλιξη της αναλογίας των κλειστών επιχειρήσεων ανά εμπορικό δρόμο. Βασιζόμενοι στα στοιχεία από το Σεπτέμβριο του 2013 έως σήμερα, για κάθε δρόμο, μπορεί να εξαχθεί ποιοι από αυτούς εμφανίζουν διαχρονικά τα μεγαλύτερα ποσοστά κλειστών επιχειρήσεων.

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ιδιαίτερα ενδιαφέρον είναι το γεγονός ότι οι δρόμοι που και σε αυτή την καταγραφή σημείωσαν τις μεγαλύτερες αναλογίες κλειστών, η Αράτου, η Βότση και η Καραϊσκάκη βρίσκονται διαχρονικά σταθερά μέσα στην πρώτη τετράδα των δρόμων με τα υψηλότερα λουκέτα. Ενώ στη Φιλοποιόμενος, το φαινόμενο των λουκέτων έχει σταδιακά αποκλιμακωθεί. Στην τωρινή καταγραφή (Σεπτέμβριος 2019) εμφανίζονται ιδιαίτερες τάσεις έξαρσης στην Αράτου και στη Φιλοποιόμενος (αύξηση 6,3% και 3,7% αντίστοιχα). Στον αντίποδα, ότι η εικόνα της Καραϊσκάκη παραμένει σταθερή (43,5%) ενώ η εικόνα της Βότση βελτιώνεται (μείωση κλειστών κατά 3,4%).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι : ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Η παρούσα έρευνα, όπως και εκείνη των προηγούμενων έντεκα καταγραφών (από το Σεπτέμβριο του 2014 και έπειτα), πραγματοποιείται σε επίπεδο οικοδομικού τετραγώνου και με τη χρήση απογραφικών καρτελών για κάθε οικοδομικό τετράγωνο (βλ. εικόνα 1). Η μέθοδος έχει επιλεχθεί για την εξάλειψη λαθών που οφείλονται σε διπλοεγγραφές γωνιακών καταστημάτων¹.

ΕΙΚΟΝΑ 1: ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΡΤΕΛΑ

Με τη μέθοδο της απογραφής ανά οικοδομικό τετράγωνο, και παρά το ότι αποδείχτηκε περισσότερο χρονοβόρα καθώς η καταγραφή και η

¹ Η έως σήμερα ερευνητική εμπειρία κατέδειξε ότι η ολοκλήρωση της καταγραφής δρόμο-δρόμοι η οποία χρησιμοποιήθηκε στις καταγραφές από το Σεπτέμβριο του 2012 έως και το Μάρτιο του 2014), είχε σαν αποτέλεσμα την αυξημένη πιθανότητα δημιουργίας σύγχυσης στους ερευνητές που σε ορισμένες περιπτώσεις διαπιστώθηκε ότι δύναταν σε κάποιουν κάθετο με γνωσιακό κατάστημα βρέθηκε ότι απογράφουν ζανά το ίδιο κατάστημα. Παράγοντες που ενίσχυαν την πιθανότητα εμφάνισης τέτοιων λαθών ήταν η χρονική απόσταση που υπήρχε μεταξύ των δύο καταγραφών, αλλά και η αποσπασματική εικόνα της περιοχής. Επιπλέον, το λογισμικό που είχε σχεδιαστεί για τις καταγραφές, για λόγους ασφαλείας, επέτρεπε περιορισμένη πρόσβαση στις ήδη υπάρχουσες καταγραφές (και μόνο εκείνες οι οποίες είχαν καταχωρηθεί τη συγκεκριμένη μέρα) οπότε στην ουσία ο καταγραφέας δεν είχε εικόνα του αν είχε καταγράψει τη συγκεκριμένη επιγείοπο στό κάποια προηγούμενη μέρα.

καταχώρηση γίνεται σε δύο διαφορετικές φάσεις και όχι επιτόπου στο πεδίο, εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή εξάλειψη διπλοεγγραφών.

Επιπλέον, με την παρούσα μεθοδολογία απογραφής, ο προσδιορισμός της θέσης του κάθε σημείου πραγματοποιείται και αυτός σε δεύτερο χρόνο με τη χρήση εξειδικευμένου λογισμικού γεωεντοπισμού (Terra Geocoder). Τα αποτελέσματα της εν λόγω διαδικασίας είναι περισσότερο ακριβή από το στίγμα εντοπισμού που παρέχουν τα κινητά τηλέφωνα² που είχαν χρησιμοποιηθεί στις προηγούμενες καταγραφές. Με δεδομένα λοιπόν, το βέλτιστο γεωγραφικό προσδιορισμό της κάθε επιχείρησης, την αμφιμονοσήμαντη αντιστοίχησή της σε ένα συγκεκριμένο Οικοδομικό Τετράγωνο αλλά και τη σχεδόν πλήρη εξάλειψη των σφαλμάτων καταγραφής επιλέχθηκε (από το Μάρτιο του 2015 και ύστερα) ως μέθοδος υπολογισμού και αναπαράστασης των χωρικών συγκεντρώσεων η Hot Spot Analysis (Getis-Ord Gi*)³. Βασικό πλεονέκτημα της εν λόγω μεθόδου είναι το ότι παρουσιάζει τις συγκεντρώσεις σε επίπεδο Οικοδομικού Τετραγώνου και δεν είναι τόσο ευαίσθητη όσο μέθοδος που χρησιμοποιείτο μέχρι τότε (Kernel Density Estimation).

² Τα διαθέσιμα κινητά τηλέφωνα χρησιμοποιούν την τεχνολογία a-GPS που στην ουσία είναι ένα υποβοηθούμενο από τις κυψέλες κινητής τηλεφωνίας σύστημα γεωεντοπισμού. Η ακρίβεια του στίγματος εξαρτάται από το τι ορατότητα προς δορυφόρους υπάρχει στην περιοχή αλλά και από την ποιότητα του σήματος της κινητής τηλεφωνίας. Έτσι λοιπόν σε κεντρικές περιοχές με αρκετά υψηλά κτίρια (πχ κέντρο Αθήνας) που η ορατότητα είναι περιορισμένη η ακρίβεια του στίγματος μειώνεται.

³ Βλ. Παράρτημα II. «ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΕΓΩΝ»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II :

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΕΓΩΝ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Αναλυτικότερα, η μέθοδος υπολογισμού που επιλέξαμε συναντάται στη βιβλιογραφία ως δείκτης Getis-Ord Gi* ή ως Hot Spot Analysis. Τα αποτελέσματα που δίνει η παραπάνω ανάλυση μας επιτρέπουν την αναγνώριση περιοχών έντονης συγκέντρωσης δραστηριοτήτων. Η λογική της μεθόδου είναι ότι για να θεωρήσει ότι ένα τετράγωνο παρουσιάζει σημαντική συγκέντρωση, δεν αρκούν υψηλές τιμές μόνο εντός του οικοδομικού τετραγώνου αλλά απαιτούνται και υψηλές τιμές στα γύρω οικοδομικά τετράγωνα. Προκύπτει από τη σχέση

$$G_i^* = \frac{\sum_{j=1}^n w_{i,j} x_j - \bar{X} \sum_{j=1}^n w_{i,j}}{S \sqrt{\left[n \sum_{j=1}^n w_{i,j}^2 - (\sum_{j=1}^n w_{i,j})^2 \right] / (n-1)}}$$

Οπου

$$\bar{X} = \frac{\sum_{j=1}^n x_j}{n}$$

και

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{j=1}^n x_j^2}{n} - (\bar{X})^2}$$

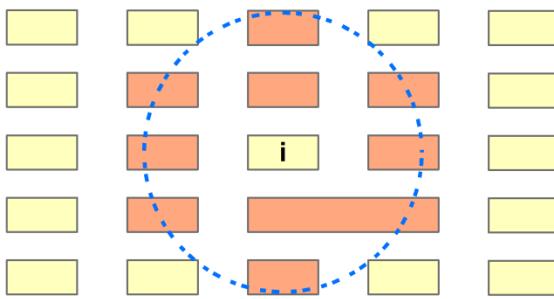
Όπου i το οικοδομικό τετράγωνο για το οποίο θα υπολογιστεί ο δείκτης, x_j το πλήθος των δραστηριοτήτων στο οικοδομικό τετράγωνο j και $w_{i,j}$ το χωρικό βάρος μεταξύ i και j και n το πλήθος των οικοδομικών τετραγώνων μίας περιοχής (Getis and Ord, 1992 και Ord and Getis, 1995). Όπως φαίνεται και από τις παραπάνω σχέσεις, για τον υπολογισμό του εν λόγω δείκτη είναι πολύ κρίσιμες οι παράμετροι n και $w_{i,j}$. Το πλήθος των ν οικοδομικών τετραγώνων τα οποία θα συνυπολογιστούν για την εξαγωγή του δείκτη εξαρτάται άμεσα από τη μέθοδο προσδιορισμού χωρικού βάρους που θα επιλεγεί. Για την προκειμένη περίπτωση και επειδή έχουμε να κάνουμε με συγκεντρώσεις επιχειρήσεων στον αστικό χώρο, επιλέξαμε ως προσδιοριστικό παράγοντα χωρικού βάρους την άμεση φυσική εγγύτητα μεταξύ των οικοδομικών τετραγώνων. Η άμεση φυσική εγγύτητα αποδίδει αρκετά καλύτερα την έννοια της πιάτσας και λαμβάνει υπόψη τις πιθανές ιδιομορφίες του αστικού χώρου, γεγονός που δε συμβαίνει αν υιοθετήσουμε μία συγκεκριμένη απόσταση-κατώφλι υπολογισμού. Για καλύτερη κατανόηση της μεθόδου απόδοσης χωρικού βάρους (βλ. Σχήμα 2).

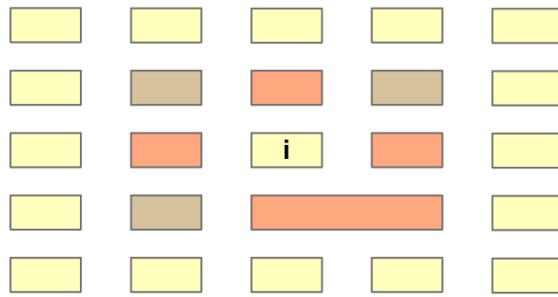
**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σχήμα 2.1: Οικοδομικά υπολογισμού δείκτη G_i με απόδοση χωρικών βαρών βάσει της απόστασης-κατώφλι από το οικοδομικό τετράγωνο i

Σχήμα 2.2: Οικοδομικά υπολογισμού δείκτη G_i με απόδοση χωρικών βαρών βάσει της φυσικής γειτνίασης με το οικοδομικό τετράγωνο i .
(Με έντονο χρώμα συμολίζονται οι άμεσοι γείνονες ενώ με πιο αχνό οι δευτερεύοντες)

Σχήμα 1: Σχηματική αναπαράσταση της μεθόδου απόδοσης χωρικών βαρών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ (ΣΤΑΚΟΔ2008) ΣΤΟ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΠΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

ΣΤΑΚΟΔ 2008	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΛΑΔΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΟΙΧΤΩΝ	Αναλογία ανοιχτών του κλάδου στο σύνολο των ανοιχτών
47.71	Λιανικό εμπόριο ενδυμάτων σε εξειδικευμένα καταστήματα	285	22.37%
56.30	Δραστηριότητες παροχής ποτών	145	11.38%
47.78	Άλλο λιανικό εμπόριο καινούργιων ειδών σε εξειδικευμένα καταστήματα	98	7.69%
47.77	Λιανικό εμπόριο ρολογιών και κοσμημάτων σε εξειδικευμένα καταστήματα	62	4.87%
47.72	Λιανικό εμπόριο υποδημάτων και δερμάτινων ειδών σε εξειδικευμένα καταστήματα	51	4.00%
96.02	Δραστηριότητες κομμωτηρίων, κουρείων και κέντρων αισθη-τικής	46	3.61%
47.24	Λιανικό εμπόριο ψωμιού, αρτοσκευασμάτων και λουπών ει-δών αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής σε εξειδικευμένα καταστήματα	45	3.53%
56.10	Δραστηριότητες υπηρεσιών εστιατορίων και κινητών μονά-δων εστίασης	42	3.30%
47.73	Λιανικό εμπόριο φαρμακευτικών ειδών (φαρμακεία)	34	2.67%
47.51	Λιανικό εμπόριο κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων σε εξειδικευμένα καταστήματα	31	2.43%
47.59	Λιανικό εμπόριο επίπλων, φωτιστικών και άλλων ειδών οικι-ακής χρήσης σε εξειδικευμένα καταστήματα	31	2.43%
47.75	Λιανικό εμπόριο καλλυντικών και ειδών καλλωπισμού σε εξειδικευμένα καταστήματα	30	2.35%
47.29	Λιανικό εμπόριο άλλων τροφίμων σε εξειδικευμένα καταστήματα	21	1.65%
47.52	Λιανικό εμπόριο σιδηρικών, χρωμάτων και τζαμιών σε εξειδικευμένα καταστήματα	19	1.49%
47.54	Λιανικό εμπόριο ηλεκτρικών οικιακών συσκευών σε εξειδικευμένα καταστήματα	19	1.49%
47.61	Λιανικό εμπόριο βιβλίων σε εξειδικευμένα καταστήματα	18	1.41%
79.11	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων	18	1.41%
47.64	Λιανικό εμπόριο αθλητικού εξοπλισμού σε εξειδικευμένα καταστήματα	16	1.26%
47.42	Λιανικό εμπόριο τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού σε εξειδικευμένα καταστήματα	13	1.02%

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΤΑΚΟΔ 2008	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΛΑΔΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΟΙΧΤΩΝ	Αναλογία ανοιχτών του κλάδου στο σύνολο των ανοιχτών
47.11	Λιανικό εμπόριο σε μη εξειδικευμένα καταστήματα που πω-λούν κυρίως τρόφιμα, ποτά ή καπνό	12	0.94%
74.20	Φωτογραφικές δραστηριότητες	12	0.94%
47.26	Λιανικό εμπόριο προϊόντων καπνού σε εξειδικευμένα κατα-στήματα	11	0.86%
47.65	Λιανικό εμπόριο παιχνιδιών κάθε είδους σε εξειδικευμένα κα-ταστήματα	11	0.86%
47.23	Λιανικό εμπόριο ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων σε εξει-δικευμένα καταστήματα	10	0.78%
47.76	Λιανικό εμπόριο λουλουδιών, φυτών, σπόρων, λιπασμάτων, ζώων συντροφιάς και σχετικών ζωτροφών σε εξειδικευμένα καταστήματα	10	0.78%
92.00	Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα	10	0.78%
95.29	Επισκευή άλλων ειδών προσωπικής και οικιακής χρήσης	10	0.78%
96.04	Δραστηριότητες σχετικές με τη φυσική ευεξία	10	0.78%
18.12	Άλλες εκτυπωτικές δραστηριότητες	9	0.71%
46.12	Εμπορικοί αντιπρόσωποι που μεσολαβούν στην πώληση καυσίμων, μεταλλευμάτων, μετάλλων και βιομηχανικών χημι-κών προϊόντων	9	0.71%
65.11	Ασφάλειες ζωής	9	0.71%
82.19	Αναπαραγωγή φωτοτυπιών, προετοιμασία εγγράφων και άλλες ειδικευμένες δραστηριότητες γραμματειακής υποστήρι-ξης	9	0.71%
95.23	Επιδιόρθωση υποδημάτων και δερμάτινων ειδών	9	0.71%
47.74	Λιανικό εμπόριο ιατρικών και ορθοπεδικών ειδών σε εξειδι-κευμένα καταστήματα	8	0.63%
47.22	Λιανικό εμπόριο κρέατος και προϊόντων κρέατος σε εξειδι-κευμένα καταστήματα	7	0.55%
47.41	Λιανικό εμπόριο ηλεκτρονικών υπολογιστών, περιφερειακών μονάδων υπολογιστών και λογισμικού σε εξειδικευμένα κα-ταστήματα	7	0.55%
32.99	Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες π.δ.κ.α.	5	0.39%
47.25	Λιανικό εμπόριο ποτών σε εξειδικευμένα καταστήματα	5	0.39%
61.20	Ασύρματες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες	5	0.39%
85.52	Πολιτιστική εκπαίδευση	5	0.39%
85.53	Δραστηριότητες σχολών οδηγών	5	0.39%
47.21	Λιανικό εμπόριο φρούτων και λαχανικών σε εξειδικευμένα καταστήματα	4	0.31%
47.62	Λιανικό εμπόριο εφημερίδων και γραφικής ύλης σε εξειδικευ-μένα καταστήματα	4	0.31%
85.60	Εκπαιδευτικές υποστηρικτικές δραστηριότητες	3	0.24%
96.01	Πλύσιμο και (στεγνό) καθάρισμα κλωστοϋφαντουργικών και γούνινων προϊόντων	3	0.24%
46.46	Χονδρικό εμπόριο φαρμακευτικών προϊόντων	2	0.16%

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΤΑΚΟΔ 2008	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΛΑΔΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΟΙΧΤΩΝ	Αναλογία ανοιχτών του κλάδου στο σύνολο των ανοιχτών
46.66	Χονδρικό εμπόριο άλλων μηχανών και εξοπλισμού γραφείου	2	0.16%
47.43	Λιανικό εμπόριο εξοπλισμού ήχου και εικόνας σε εξειδικευμέ-να καταστήματα	2	0.16%
53.20	Άλλες ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες	2	0.16%
58.13	Έκδοση εφημερίδων	2	0.16%
68.31	Μεσιτικά γραφεία ακινήτων	2	0.16%
73.11	Διαφημιστικά γραφεία	2	0.16%
74.90	Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστη-ριότητες π.δ.κ.α.	2	0.16%
85.41	Μεταδευτεροβάθμια μη τριτοβάθμια εκπαίδευση	2	0.16%
85.59	Άλλη εκπαίδευση π.δ.κ.α.	2	0.16%
94.99	Δραστηριότητες άλλων οργανώσεων π.δ.κ.α.	2	0.16%
95.11	Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και περιφερειακού ε-ζοτλισμού	2	0.16%
35.14	Εμπόριο ηλεκτρικού ρεύματος	1	0.08%
43.22	Υδραυλικές και κλιματιστικές εγκαταστάσεις Θέρμανσης και ψύξης	1	0.08%
43.32	Ξυλουργικές εργασίες	1	0.08%
45.40	Πώληση, συντήρηση και επισκευή μοτοσικλετών και των με-ρών και εξαρτημάτων τους	1	0.08%
46.69	Χονδρικό εμπόριο άλλων μηχανημάτων και εξοπλισμού	1	0.08%
47.30	Λιανικό εμπόριο καυσίμων κίνησης σε εξειδικευμένα κατα-στήματα	1	0.08%
47.53	Λιανικό εμπόριο χαλιών, κιλιμών και επενδύσεων δαπέδου και τοίχου σε εξειδικευμένα καταστήματα	1	0.08%
47.63	Λιανικό εμπόριο εγγραφών μουσικής και εικόνας σε εξειδι-κευμένα καταστήματα	1	0.08%
47.79	Λιανικό εμπόριο μεταχειρισμένων ειδών σε καταστήματα	1	0.08%
52.10	Αποθήκευση	1	0.08%
63.12	Δικτυακές πύλες (web portals)	1	0.08%
66.12	Δραστηριότητες σχετικές με συναλλαγές συμβάσεων χρεο-γράφων και αγαθών	1	0.08%
69.10	Νομικές δραστηριότητες	1	0.08%
69.20	Δραστηριότητες λογιστικής, τήρησης βιβλίων και λογιστικού ελέγχου· παροχή φορολογικών συμβουλών	1	0.08%
71.11	Δραστηριότητες αρχιτεκτόνων	1	0.08%
71.12	Δραστηριότητες μηχανικών και συναφείς δραστηριότητες παροχής τεχνικών συμβουλών	1	0.08%
74.10	Δραστηριότητες ειδικευμένου σχεδίου	1	0.08%
77.11	Ενοικίαση και εκμίσθωση αυτοκινήτων και ελαφρών μηχανο-κίνητων οχημάτων	1	0.08%

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΣΤΑΚΟΔ 2008	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΛΑΔΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΟΙΧΤΩΝ	Αναλογία ανοιχτών του κλάδου στο σύνολο των ανοιχτών
79.90	Άλλες δραστηριότητες υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες	1	0.08%
86.90	Άλλες δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας	1	0.08%
93.29	Άλλες δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας	1	0.08%
94.20	Δραστηριότητες συνδικαλιστικών οργανώσεων	1	0.08%
95.22	Επισκευή συσκευών οικιακής χρήσης και εξοπλισμού σπι-τιού και κήπου	1	0.08%
96.09	Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών π.δ.κ.α.	1	0.08%